

Gymnasieskolan

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 105 yrkanden om olika gymnasieskolfrågor. Yrkandena ingår i motioner väckta under allmänna motionstiden 2000 och 1999.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga yrkanden.

Yrkandena gäller övergripande frågor bl.a. om kärnämnen, högskolebehörighet som mål för gymnasieutbildningen, rätten att fullfölja utbildningen i gymnasieskolan och villkoren för tillträde till gymnasieskolan. Vidare gäller de lärlingsutbildning, betygssättning och gymnasieexamen, information till föräldrar om myndig elevs beteende, sex- och samlevnadsundervisningen och vissa övriga frågor.

Ett stort antal yrkanden gäller frågor där det ankommer på andra än riksdagen att fatta beslut. Utskottet avstyrker dessa yrkanden med hänvisning till det gällande styrsystemet.

För flertalet övriga yrkanden föreslår utskottet avslag med hänvisning till det pågående arbetet i Gymnasiekommittén 2000 samt till den kommande behandlingen av den nyss avlämnade propositionen om vuxnas lärande.

I betänkandet finns reservationer på olika punkter från Moderaterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Folkpartiet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	7
Utskottets överväganden	8
Inledning.....	8
Övergripande frågor	8
Läringsutbildning	13
Betyg och gymnasieexamen	15
Information till föräldrar om myndig elev.....	17
Gymnasieutbildning med viss inriktning	17
Sex- och samlevnadsundervisningen.....	18
Övriga frågor	19
Andra motionsyrkanden	20
Reservationer.....	22
1. Differentiering av kärnämneskurser, m.m. (punkterna 1 och 2) – m, kd, fp.....	22
2. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3, 9, 10 och 11) – m.....	23
3. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3, 9, 10 och 11) – kd.....	24
4. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3, 5, 9, 10, 11, 14 och 20) – fp.....	26
5. Rätt att fullfölja studier i gymnasieskolan (punkt 4) – kd, c.....	29
6. Samverkan mellan näringsliv och skola, m.m. (punkterna 6, 7, 9, 15 och 18) – c	29
7. Prövning för högre betyg under gymnasietiden (punkt 12) – m, kd, c, fp.....	31
8. Utbildning i entreprenörskap (punkt 16) – kd, fp	32
Särskilda yttranden	33
1. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3, 5, 13 och 20) – v.....	33
2. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3 och 23) – fp	33
3. Anteckning i betygshandling om ogiltig frånvaro, m.m. (punkterna 14 och 22) – m.....	34
4. Körkortsutbildning (punkt 23) – kd.....	34
Förteckning över behandlade förslag.....	36
Motioner från allmänna motionstiden 2000.....	36
Motioner från allmänna motionstiden 1999.....	44

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. Differentiering av kärnkämnescurser

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub236 yrkande 4, 2000/01:Ub260 yrkande 4 i denna del och 2000/01:Ub331 yrkande 14.

Reservation 1 (m, kd, fp) – delvis

2. Högskolebehörighet som mål för gymnasieutbildningen

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub236 yrkandena 3 och 5, 2000/01:Ub260 yrkande 4 i denna del och 2000/01:Ub331 yrkande 2.

Reservation 1 (m, kd, fp) – delvis

3. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub213 yrkande 1, 2000/01:Ub221 yrkande 2, 2000/01:Ub225 yrkande 1, 2000/01:Ub236 yrkandena 1, 2 och 8, 2000/01:Ub260 yrkande 4 delvis, 2000/01:Ub281 yrkande 2, 2000/01:Ub331 yrkandena 1, 4, 7 och 12, 2000/01:Ub802 yrkande 2, 2000/01:Ub804 yrkande 2, 2000/01:Ub816 yrkande 2 samt 2000/01:Kr537 yrkande 3.

Reservation 2 (m) – delvis

Reservation 3 (kd) – delvis

Reservation 4 (fp) – delvis

4. Rätt att fullfölja studier i gymnasieskolan

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub270 yrkande 6 och 2000/01:Ub331 yrkande 8.

Reservation 5 (kd, c)

5. Villkoren för antagning till gymnasieskolan

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub227 yrkande 3, 2000/01:Ub276 yrkande 1, 2000/01:Ub327 och 2000/01:Ub344.

Reservation 4 (fp) – delvis

6. Samverkan mellan näringsliv och skola

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub270 yrkande 2.

Reservation 6 (c) – delvis

7. Kraven på kommunernas utvärdering av sin skolverksamhet

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub270 yrkande 5.

Reservation 6 (c) – delvis

8. Ökade valmöjligheter efter avslutad grundskola

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub350.

9. Lärlingsutbildning

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 1, 2000/01:Ub236 yrkande 9, 2000/01:Ub260 yrkande 9, 2000/01:Ub270 yrkande 4, 2000/01:Ub280 yrkande 5, 2000/01:Ub281 yrkande 7, 2000/01:Ub323 yrkande 1 och 2000/01:Ub331 yrkande 13.

Reservation 2 (m) – delvis

Reservation 3 (kd) – delvis

Reservation 6 (c) – delvis

Reservation 4 (fp) – delvis

10. Gymnasieexamen

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 3, 2000/01:Ub236 yrkande 6, 2000/01:Ub260 yrkande 7 och 2000/01:Ub331 yrkande 15.

Reservation 2 (m) – delvis

Reservation 3 (kd) – delvis

Reservation 4 (fp) – delvis

11. Betygsättning

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub231 yrkandena 1 och 3, 2000/01:Ub236 yrkande 15, 2000/01:Ub260 yrkande 5 och 2000/01:Ub331 yrkande 16.

Reservation 2 (m) – delvis

Reservation 3 (kd) – delvis

Reservation 4 (fp) – delvis

12. Prövning för högre betyg under gymnasietiden

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub231 yrkande 2, 2000/01:Ub236 yrkande 16, 2000/01:Ub260 yrkande 6, 2000/01:Ub270 yrkande 7 och 2000/01:Ub421 yrkande 1.

Reservation 7 (m, kd, c, fp)

13. Möjlighet att överklaga betyg

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub276 yrkande 2.

14. Anteckning i betygshandling om ogiltig frånvaro

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub236 yrkande 17.

Reservation 4 (fp) – delvis

15. Information till föräldrar om myndig elev

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub270 yrkande 8.

Reservation 6 (c) – delvis

16. Utbildning i entreprenörskap

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:Ub236 yrkande 19 och 2000/01:Ub331 yrkande 17.

Reservation 8 (kd, fp)

17. Namnet på industriprogrammet

Riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub231.

18. Naturbruksutbildning

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub270 yrkande 9.

Reservation 6 (c) – delvis

19. Gymnasieprogram med inriktning mot persontransporter

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub339.

20. Sex- och samlevnadsundervisningen

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub236 yrkande 33.

Reservation 4 (fp) – delvis

21. Giltighet av yrkesutbildning i Öresundsregionen

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub807 yrkande 8.

22. Gymnasieskolans relation till universitet och högskolor

Riksdagen avslår motion 2000/01:Ub221 yrkandena 4 och 5.

23. Andra motionsyrkanden

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub236 yrkande 13, 1999/2000:Ub238, 1999/2000:Ub284, 1999/2000:Ub293, 1999/2000:Ub300, 1999/2000:T409 yrkande 2, 1999/2000:T462 yrkande 2, 2000/01:Ub211 yrkandena 1 och 4, 2000/01:Ub229, 2000/01:Ub236 yrkandena 29, 30 och 32, 2000/01:Ub241 yrkande 2, 2000/01:Ub242 yrkande 1, 2000/01:Ub251, 2000/01:Ub259 yrkandena 1 och 3, 2000/01:Ub264, 2000/01:Ub286, 2000/01:Ub300 yrkande 2, 2000/01:Ub304, 2000/01:Ub311 yrkandena 1 och 2, 2000/01:Ub326, 2000/01:Ub329, 2000/01:Ub331 yrkande 22, 2000/01:Ub338, 2000/01:Ub348 yrkandena 1–3, 2000/01:Ub483, 2000/01:Ub803, 2000/01:Sk775 yrkande 2, 2000/01:Sk1026 yrkande 2, 2000/01:Kr524 yrkande 3, 2000/01:T476 yrkande 2, 2000/01:N267 yrkande 1, 2000/01:N268 yrkande 16, 2000/01:N325 yrkande 17 och 2000/01:N380 yrkande 8.

Stockholm den 8 mars 2001

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Britt-Marie Danestig (v), Beatrice Ask (m), Inger Lundberg (s), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Majléne Westerlund Panke (s), Tomas Högström (m), Torgny Danielsson (s), Erling Wälivaara (kd), Gunnar Goude (mp), Sofia Jonsson (c), Ulf Nilsson (fp), Anders Sjölund (m), Nils-Erik Söderqvist (s), Kalle Larsson (v) och Michael Lund (s).

Redogörelse för ärendet

Under allmänna motionstiden 2000 väcktes ett stort antal motionsyrkanden i olika gymnasieskolfrågor. Dessa yrkanden samt ett fåtal liknande yrkanden från allmänna motionstiden 1999 behandlas i detta betänkande.

Yrkandena gäller övergripande frågor om kärnämnen, högskolebehörighet som mål för gymnasieutbildningen, individuella program, rätt att fullfölja studier i gymnasieskolan, villkoren för antagning till gymnasieskolan m.m. Vidare gäller de lärlingsutbildning, betygssättning och gymnasieexamen, information till föräldrar om myndiga elevers uppförande, gymnasieutbildning med viss inriktning, sex- och samlevnadsundervisningen, giltighet av yrkesutbildningar på båda sidor av Öresund och gymnasieskolans relation till universitet och högskolor. Ett stort antal yrkanden rör frågor där det enligt gällande styrsystem ankommer på andra än riksdagen att fatta beslut.

Utskottets överväganden

Inledning

I gymnasieskolan finns i dag 17 nationella program, som alla omfattar 2 500 gymnasiepoäng. Åtta i skollagen angivna ämnen ingår i viss omfattning i alla nationella och specialutformade program och kallas kärnämnen. De är: svenska/svenska som andraspråk, engelska, matematik, idrott och hälsa, samhällskunskap, religionskunskap, naturkunskap och estetisk verksamhet. Kärnämnenas gymnasiepoängtal varierar mellan 200 (svenska/svenska som andraspråk), 100 (engelska, matematik, samhällskunskap och idrott och hälsa) och 50 (religionskunskap, naturkunskap och estetisk verksamhet). För alla nationella kurser i gymnasieskolan finns kursplaner, som fastställs av Skolverket. Samma kursplaner gäller för kärnämnen oavsett program.

Vid sidan av de nationella programmen finns specialutformade program, som i fråga om utbildningens nivå motsvarar nationella program och kan utformas individuellt för en elev eller gemensamt för en grupp elever.

Dessutom finns individuella program.

En parlamentariskt sammansatt utredning om gymnasieskolans utbud av studievägar tillsattes i maj 2000 (dir. 2000:35). Utredningen, som kallas Gymnasiekommittén 2000, fick tilläggsdirektiv i februari 2001 och skall lämna sin slutliga redovisning senast den 30 april 2002 (dir. 2001:8).

Övergripande frågor

Förslag om **differentiering av kärnämneskurser** läggs fram av tre partier.

Moderata samlingspartiet framhåller i motion 2000/01:Ub260 att många avbryter sina studier därför att de saknar tillräckliga förkunskaper och/eller motivation för alla de gemensamma kurser som i dag är obligatoriska. Därför föreslås i motionen bl.a. att kärnämneskurser skall kunna ges med olika svårighetsgrad (yrk. 4 i denna del).

Kristdemokraterna vill enligt motion 2000/01:Ub331 att kärnämnen skall kunna läsas etappvis för att tillgodose de elever som upplever den teoretiska delen av gymnasieutbildningen som alltför betungande (yrk. 14).

Folkpartiet anser det viktigt att skolan utgår från varje individs egna förutsättningar. Alla elever kan inte lära sig lika mycket, eller i samma takt, skriver motionärerna (mot. 2000/01:Ub236 yrk. 4). Därför skall kärnämnen kunna läsas i olika takt. Kärnämneskurserna skall också ha olika innehåll beroende på program, anser motionärerna.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Möjlighet att läsa de fyra mest omfattande kärnämneskurserna i etapper finns i dag för elever som har påtagliga studiesvårigheter i dessa ämnen (5 kap. 20 § gymnasieförordningen, 1992:394). Det finns inga nationella

bestämmelser om i vilken takt som olika ämnen skall läsas. En individuell studieplan skall upprättas för varje elev. I de nu gällande kursplanerna för kärnämneskurserna Svenska A och Matematik A anges uttryckligen att innehåll och arbetssätt skall anpassas till det program eller den studieinriktning som eleverna har valt.

Till Gymnasiekommittén 2000 har regeringen nyligen överlämnat en promemoria, utarbetad av en arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet, med förslag om ett nytt och breddat kärnämne som skall bildas genom bl.a. att kärnämnenas samhällskunskap och religionskunskap förs samman. Gymnasiekommittén 2000 har nyligen fått tilläggsdirektiv (dir. 2001:8) och skall slutföra sitt arbete senast den 30 april 2002.

Högskolebehörighet som mål för gymnasieutbildningen ifrågasätts av samma tre partier.

Moderata samlingspartiet anser inte att alla omedelbart behöver en gymnasieutbildning som ger behörighet till universitets- och högskolestudier. Olika intressen måste kunna tillgodoses med goda möjligheter att kunna komplettera utbildningen, heter det i motionen (2000/01:Ub260 yrk. 4 i denna del).

Kristdemokraterna vill låta eleverna själva välja när i livet de skall skaffa sig högskolebehörighet (mot. 2000/01:Ub331 yrk. 2). Möjlighet att komplettera skall alltid finnas, påpekar motionärerna.

Folkpartiet skriver i motion 2000/01:Ub236 att alla studievägar inte får bli "akademiserade", som i dag (yrk. 3). Då blir enligt motionärerna gymnasiet en utslagningsmaskin för alla de ungdomar som inte vill eller orkar läsa mer teoretiska ämnen. I stället skall eleverna få välja att läsa utbildningar som inte ger högskolekompetens och, om de vill, senare komplettera sina studier till sådan kompetens (yrk. 5).

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena med hänvisning till det pågående arbetet i Gymnasiekommittén 2000.

Möjlighet att komplettera en gymnasieutbildning så att man når behörighet att antas till grundläggande högskoleutbildning finns sedan länge och är en av det svenska utbildningssystemets grundstenar, som självfallet skall behållas.

Utskottet övergår nu till **övriga** motionsyrkanden som rör **grunddragen i en reformering av gymnasieskolan**.

Moderata samlingspartiet vill begränsa kärnämnen till svenska, engelska, matematik, samhällskunskap samt idrott och hälsa (mot. 2000/01:Ub260 yrk. 4 i denna del). Samma förslag framförs i motion 2000/01:Ub211 (m) yrkande 2.

Kristdemokraterna förlår däremot införande av ett ytterligare kärnämne, nämligen historia (mot. 2000/01:Ub331 yrk. 4). De är kritiska till gymnasieskolans programutbud, som de menar har formats från ett uppifrånperspektiv och inte med utgångspunkt i ungdomars och samhällets behov. Motionärerna anser att det inte är nödvändigt att alla program omfattar 2 500 gymnasiepoäng (mot. 2000/01:Ub331 yrk. 1). De vill också att kvaliteten på det individuella programmet skall ses över och att samordningen mellan grundskola och gymnasieskola skall förbättras (yrk. 7). Enligt motionärerna bör det individu-

ella programmet organiseras så att det dels ger möjlighet att slussas in på ordinarie program, dels kan utgöra ett eget alternativ för dem som behöver särskilda lösningar. Hela eller delar av en nationellt fastställd kursplan bör kunna ingå i den individuella studieplanen för en elev på individuellt program. En sådan elev skall t.ex. kunna föra med sig kärnämnen som Matematik A till ett nationellt program. Det tredje året på de yrkesinriktade programmen bör göras frivilligt och leda till behörighet till den yrkeshögskola som Kristdemokraterna vill inrätta (yrk. 12).

Folkpartiet för i motion 2000/01:Ub225 fram förslaget att det individuella programmet skall avskaffas och ingen elev börja i gymnasieskolan utan godkänt grundskolebetyg i svenska, engelska och matematik (yrk. 1). Samma förslag finns i partiets motion 2000/01:Ub236 (yrk. 1). Där yrkar Folkpartiet också att resurserna för det individuella programmet skall överföras till grundskolan och elever med svårigheter ges stöd också i gymnasieskolan (yrk. 2). Vidare hävdar Folkpartiet att det i dag inte finns yrkesinriktade program i reell mening, där eleverna kan börja arbeta direkt efter studierna. Sådana program bör inrättas, och eleverna bör avlägga yrkesexamen vid utbildningens slut (yrk. 8). Utbildningen skall vara praktiskt inriktad och även ge möjlighet till praktik hos företag i den aktuella branschen, heter det i motionen.

Miljöpartiet föreslår i motion 2000/01:Ub816 ett tillkännagivande om utveckling av gymnasieskolan (yrk. 2). Gymnasieskolan skall vara en skola för alla, där ungdomar med olika förutsättningar och intressen, från olika miljöer och med olika religionsinriktningar får möjligheter till en bra utveckling och förberedelse inför vuxenlivet. Den skall ge varje elev bra basfärdigheter i kärnämnen och därutöver vara yrkesförberedande för såväl praktiska som mer teoretiskt orienterade yrken. För vissa praktiska yrken skall gymnasieskolan dessutom erbjuda en yrkesutbildning av mer omfattande karaktär, fullständig eller förberedande beroende på yrkets art, skriver motionärerna. De tar också upp problem och möjligheter för gymnasieskolan, elevens val och kommunens kostnad, betygssystemet, studiernas innehåll och uppläggning, arbetsplatsförlagd utbildning (APU) och modersmål.

Förslag om att hemkunskap skall vara ett kärnämne i gymnasieskolan förs fram i motionerna 2000/01:Ub300 (s) yrkande 2, 2000/01:Ub802 (s) yrkande 2 och 2000/01:Ub804 (c) yrkande 2. Ett ämne som ger konsumentutbildning bör enligt motion 1999/2000:Ub213 (c) vara obligatoriskt inom alla program (yrk. 1). I motion 2000/01:Kr537 föreslår motionärerna (m) att idrott och hälsa även i framtiden skall vara kärnämne i gymnasieskolan (yrk. 3).

I motion 2000/01:Ub281 (m) framförs kritik mot det nuvarande utbildningssystemet. Enligt motionärerna slås många elever, inte minst invandrar-elever, ut innan de har fullgjort sin gymnasieutbildning, vilket är helt oacceptabelt. Motionärerna pekar på de fristående yrkesförberedande gymnasieskolorna, som ger mera APU än kommunala skolor och i större utsträckning samarbetar med näringslivet (yrk. 2).

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena om tillkännagivanden.

Gymnasieskolans utbud av studievägar är huvudämnet för den pågående gymnasieutredningen (dir. 2000:35 och 2001:8). Det gäller både vilka program som skall finnas och hur varje programs utbud av studievägar skall se ut. En arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet har föreslagit ett nytt, bredare kärnämne, som är avsett att ersätta nuvarande kärnämneskurser i samhällskunskap och religionskunskap, och som även skall innehålla nutidshistoria. I tilläggsdirektiven till Gymnasiekommittén 2000 sägs bl.a. att kommittén skall utreda och lägga fram förslag till hur en förändrad utformning av vissa kärnämneskurser bör se ut (dir. 2001:8).

Kristdemokraterna och Centerpartiet föreslår tillkännagivanden om **rätten att fullfölja studier i gymnasieskolan** (mot. 2000/01:Ub331 yrk. 8 respektive 2000/01:Ub270 yrk. 6). Enligt Kristdemokraterna måste skollagen ändras så att åldersgränsen för gymnasiestudier tas bort. Sådana studier skall kunna genomföras på lika villkor t.o.m. 25 års ålder, anser motionärerna. Centerpartiet vill ha en garanterad rättighet för den som påbörjat gymnasiestudier före 20 års ålder att fullfölja utbildningen upp till 25 års ålder. Regeringen bör enligt motionärerna skyndsamt låta utreda en sådan utbildningsgaranti och återkomma till riksdagen med förslag om på vilket sätt den bör genomföras.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

När motsvarande yrkanden behandlades vid förra riksmötet påpekade utskottet – liksom tidigare – att det i skollagen inte finns någon övre åldersgräns för när studier i gymnasieskolan skall vara avslutade (bet. 1999/2000:UbU15 s. 40). Däremot sägs det i skollagen att utbildningen i gymnasieskolan är avsedd att påbörjas av ungdomar efter avslutad grundskola eller motsvarande fram t.o.m. det första kalenderåret det år de fyller 20 år. För vuxna finns kommunal vuxenutbildning. En proposition om vuxnas lärande har nyligen avlämnats och kommer att behandlas längre fram under detta riksmöte. Riksdagen bör avvakta denna behandling och inte nu göra några sådana ställningstaganden som motionärerna begär.

Villkoren för antagning till gymnasieskolan och högskolan bör enligt Folkpartiets motion 2000/01:Ub227 inte förändras så att förkunskapskraven luckras upp (yrk. 3). I motion 2000/01:Ub344 (s) påtalas att elever med invandrarbakgrund och elever med inlärningssvårigheter har svårt att klara kraven på godkänt i svenska, matematik och engelska. Deras möjligheter att gå på de nationella programmen måste stärkas, anser motionärerna.

Vänsterpartiet anser enligt motion 2000/01:Ub276 att ett betygsfritt intagningsystem till gymnasieskolan bör införas (yrk. 1). Eleverna skall få välja efter intresse och komma in på sitt förstahandsval. Vid felval skall eleven ha möjlighet att byta inriktning inom ramen för gymnasieskolan. Enligt motion 2000/01:Ub327 (s) missgynnas elever med specialinriktad begåvning av att det är betygsgenomsnitt som ligger till grund för antagningen till gymnasieskolan. Motionärerna anser att kommunerna måste öka sina insatser så att elevernas egna val och intressen blir avgörande för intagningen.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Gymnasiekommittén 2000 fick nyligen i sina tilläggsdirektiv uppdrag bl.a. att överväga vad som kan göras i programmens uppbyggnad för att minska snedrekryteringen och avhoppsfrekvensen bland elever med utländsk bakgrund i gymnasieskolan. Skolverkets kvalitetsgranskningsnämnd föreslog i en skrivelse till regeringen i september 2000 att regeringen skulle förelägga riksdagen förslag om ett nytt antagningssystem till gymnasieskolan och ett förändrat betygssystem för grundskolan. Kvalitetsgranskningsnämnden hänvisade till utbildningsinspektörernas iakttagelse att behörighetsbestämmelsernas krav på godkänt betyg i svenska, engelska och matematik särskilt missgynnar ungdomar som lär långsamt eller på andra sätt än dem som skolor har gjort till sina standardvarianter. Riksdagen bör inte föregripa regeringens beredning av dessa frågor.

Som ett led i att stärka inslaget av entreprenörskap i skolan vill Centerpartiet enligt motion 2000/01:Ub270 ha en ökad stimulering av **samverkan mellan näringsliv och skola** (yrk. 2). Regeringen bör återkomma med förslag om hur denna samverkan kan stimuleras, bl.a. genom en översyn av gymnasieförordningen.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

En av de nya uppgifterna för Gymnasiekommittén 2000 är att föreslå hur samverkan mellan skola och arbetsliv kan utvecklas.

Centerpartiet vill också att regeringen utreder möjligheten att öka **kraven på kommunernas utvärdering av sin skolverksamhet** (mot. 2000/01:Ub270 yrk. 5). Fortfarande har inte alla skolor gjort någon kvalitetsredovisning, och det finns brister i utformningen av de redovisningar som lämnats, framhåller motionärerna.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

Det pågår en översyn av skollagen. I utredningens uppdrag ingår bl.a. att utreda och föreslå hur målstyrningen samt det kommunala ansvaret för kvalitet och likvärdighet kan förtydligas och stärkas, och att utreda om statens sanktionsmöjligheter behöver stärkas (dir. 1999:15). Kommittén skall redovisa uppdraget senast den 15 september 2001.

Behovet av **ökade valmöjligheter efter avslutad grundskola** tas upp i motion 2000/01:Ub350 (s). En del elever behöver alternativa valmöjligheter utanför en traditionell skolmiljö, anser motionärerna. De möjligheter som finns inom ramen för det individuella programmet räcker inte för att man på ett tillfredsställande sätt skall kunna ta hand om elever som har dessa behov. Motionärerna vill att Gymnasiekommittén 2000 skall ges i uppdrag att beakta elever som är i behov av särskilt stöd och dessa elevers behov av valmöjligheter utanför en traditionell skolmiljö.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

Det är utskottets övertygelse att de som i dag är unga kommer att behöva utbildning utöver grundskolan för att få ett vuxenliv med hög livskvalitet och för att komma till sin rätt i arbetslivet och samhällslivet. Skolan på alla nivåer måste anstränga sig för att utforma sitt arbete så att elevernas intresse fångas

och deras utveckling främjas. Individuellt program utgör en möjlighet att för den enskilda eleven planera en verksamhet som möter honom eller henne på det utvecklingsstadium där eleven befinner sig. Därför kan t.ex. arbete på en arbetsplats ingå i den individuella plan som görs upp för varje elev på individuellt program. Siktet skall dock vara inställt på att eleven senare skall kunna gå över till ett nationellt eller specialutformat program.

Lärlingsutbildning

Bakgrund

I skollagen finns sedan lång tid en möjlighet att anordna lärlingsutbildning inom individuellt program (5 kap. 4 b §). Sådan utbildning innebär att eleven kan kombinera en anställning som syftar till en yrkesutbildning med studier. I sådant fall skall studierna omfatta kärnämnen svenska/svenska som andraspråk, engelska, samhällskunskap, religionskunskap och matematik. Om eleven önskar det, skall utbildningen omfatta samtliga kärnämnen. Utbildningen skall omfatta tre årskurser. Bestämmelserna om detta finns i gymnasieförordningen (1992:394). Antalet elever i denna form av lärlingsutbildning är mycket litet.

Sedan några år tillbaka pågår en försöksverksamhet med lärande i arbetslivet inom gymnasieskolan. Sådan utbildning innebär att en elev på ett nationellt eller specialutformat program som innehåller yrkesämnena får en utbildning som under sammanlagt minst 30 veckor genomförs på en arbetsplats. Skolverket har efter samråd med arbetsmarknadens parter fastställt en kursplan för lärande i arbetslivet om 700 gymnasiepoäng (SKOLFS 2000:164). Även undervisning enligt andra nationellt fastställda kursplaner i yrkesämnena kan genomföras på en arbetsplats. För varje elevplats upprättas ett kontrakt mellan skolan, en ansvarig företrädare för arbetsplatsen och eleven. Försöksverksamheten regleras i en särskild förordning (2000:690).

Motionerna och utskottets ställningstagande

Moderata samlingspartiet föreslår i motion 2000/01:Ub260 ett tillkännagivande om att en modern lärlingsutbildning behöver införas (yrk. 9). Motionärerna hänvisar till den beskrivning de givit i motion 1999/2000:Ub17, som behandlades vid förra riksmötet (bet. 1999/2000:UbU16 s. 9, rskr. 229). Huvudman kan vara en kommunal gymnasieskola, en friskola, ett företag, en branschorganisation eller ett utbildningsföretag. Huvudmannen skall upprätta en utbildningsplan som skall godkännas av Skolverket. Utbildningen skall ge gymnasiekompetens i svenska, matematik och förekommande karaktärsämnen, men behöver inte ge grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Godkänd lärlingsutbildning ges offentligt stöd med en lärlingspeng, som följer huvudmannen. Valfrihet skall råda när det gäller lärlingens status som elev eller anställd. Utbildningen skall avslutas med gesällprov eller motsvarande.

I huvudsak samma förslag framförs av Moderaterna i motion 2000/01:Ub281 yrkande 7. Liknande förslag finns också i motion 2000/01:Ub280 (m), där motionärerna särskilt påpekar att utbildningen skall utformas lokalt och att varje skola ska kunna skapa sin egen profil (yrk. 5).

Kristdemokraterna hävdar i motionerna 2000/01:Ub323 och 2000/01:Ub331 (yrk. 1 resp. 13) att den nuvarande gymnasieskolan är alltför teoretisk och inte på ett bra sätt möter elever som vill ha en praktisk utbildning. I den förstnämnda motionen nämns den försöksverksamhet med lärlingsutbildning inom nationella program som utskottet ovan redogjort för och som motionärerna anser har blivit ett fiasko. Enligt Kristdemokraterna behövs ett lärlingsprogram inom gymnasieskolan. Det skall vara flexibelt utformat med få centrala regler och omfatta 2–4 års utbildning beroende på yrkets karaktär. Praktik skall varvas med teori redan från första terminen. Lärlingen skall betraktas som elev under hela utbildningstiden, och skolan skall vara huvudman. Lärlingsutbildningen skall vara nära knuten till det lokala näringslivet. Företagen skall få ersättning från skolan för sina kostnader både för utbildning/handledning och för nyttjande av maskiner m.m. Ett belopp på 3 000–4 000 kr per månad sägs vara rimligt. Eleven skall få ersättning från företaget i relation till den insats hon eller han gör i produktionen. Lärlingsutbildningen skall avslutas med yrkesprov och leda till en yrkesexamen. Denna skall ge behörighet till fortsatt yrkesutbildning vid yrkeshögskola.

Folkpartiet framför i motion 2000/01:Ub236 också förslag om en modern, flexibel lärlingsutbildning, där skolan och arbetslivet skall dela på ansvaret (yrk. 9). Utbildningstiden kan förslagsvis vara fyraårig, men den totala tiden kan variera, heter det i motionen. Eleverna avses tillbringa två år i skolan och två år i arbetslivet. Företagen bör liksom i Norge få ersättning motsvarande kommunens kostnad för yrkesutbildningen under ett år, samtidigt som lärlingen under ett år får ersättning av arbetsgivaren i relation till sin insats i produktionen. Utbildningen avslutas med gesällprov och leder till en lärlingsexamen.

Centerpartiet lyfter i motion 2000/01:Ub270 särskilt fram de mindre företagens möjligheter att ta emot lärlingar. Det bör uppdras åt Gymnasiekommitén 2000 att se över detta och eventuellt föreslå en lärlingspeng eller liknande (yrk. 4).

I motion 2000/01:Ub221 (m) begär motionären att regeringen skall lägga fram förslag till en modern lärlingsutbildning (yrk. 1). Teoriundervisning i skolan skall följas av praktisk träning på företag. Eleven bör så långt möjligt själv välja om han eller hon skall inleda lärlingsutbildningen med den teoretiska eller den praktiska delen.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Försöksverksamheten med lärlingsutbildning inom nationella och specialutformade program pågår. En ny förordning (2000:690) om försöksverksamheten började gälla den 15 september 2000. I den tidigare förordningen (1997:762) föreskrevs att lärlingsutbildningen inte fick påbörjas förrän eleven hade genomfört hälften av sin gymnasieutbildning. Denna föreskrift har nu

tagits bort. Regeringens förslag på grundval av den pågående försöksverksamheten bör avvaktas. Gymnasiekommittén 2000 fick genom tilläggsdirektiven även i uppdrag att föreslå hur ett ökat inslag av lärande i arbetslivet i gymnasieskolan skall utformas.

De kommuner som deltar i försöksverksamheten med lärande i arbetslivet inom gymnasieskolan tilldelas ett statsbidrag på 15 000 kr per elev som med utbildningskontrakt påbörjar en lärlingsutbildning. I skriften *Samverkan mellan skola och arbetsliv. Om möjligheterna med lärande i arbete* (Ds 2000:62) säger en arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet att en förutsättning för en kvalitativ utveckling av samverkan mellan skolan och arbetslivet samt lärande i arbetslivet i gymnasieskolan är att finansieringsfrågorna får en långsiktig lösning (s. 130). Arbetsgruppen föreslår att regeringen skall tillsätta en utredning med uppgift att komma med förslag till ett framtida system för finansiering av samverkan, arbetsplatsförlagd utbildning och lärande i arbetslivet i den gymnasiala yrkesutbildningen. Remissbehandlingen av denna skrift pågår för närvarande.

En proposition om kvalificerad yrkesutbildning kommer att behandlas längre fram under detta riksmöte (prop. 2000/01:63). Frågor om behörighet för tillträde till sådan yrkesutbildning bör behandlas i det sammanhanget.

Betyg och gymnasieexamen

Tre partier föreslår införande av en **gymnasieexamen**.

Moderata samlingspartiet yrkar i motion 2000/01:Ub260 att en obligatorisk gymnasieexamen skall införas (yrk. 7). Den skall utgöra beviset på den kunskap eleverna har tillgodogjort sig under studierna. Den som inte har klarat examen skall kunna komplettera. Samma synpunkter framförs i motion 2000/01:Ub221 (m) yrkande 3.

Kristdemokraterna anser att gymnasieexamen skall införas för alla nationella program – teoretiska eller yrkesinriktade – och vara en grund för fortsatta högskolestudier och/eller arbete (mot. 2000/01:Ub331 yrk. 15). På de yrkesinriktade programmen (där tredje året enligt Kristdemokraterna skall vara frivilligt) skall gymnasieexamen dock enbart gälla treårig utbildning.

Folkpartiet vill införa en internationellt jämförbar studentexamen, som skall vara frivillig och ge högskolebehörighet. För att vara internationellt jämförbar behöver studentexamen kräva mer än vad som i dag krävs på de flesta program, framhåller motionärerna (mot. 2000/01:Ub236 yrk. 6).

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Gymnasiekommittén 2000 har i tilläggsdirektiven fått i uppdrag att pröva förutsättningarna för att en gymnasieexamen skall kunna införas i gymnasieskolan.

Betygsättningen i gymnasieskolan tas upp i fem motioner.

Moderata samlingspartiet vill ha en översyn av betygssystemet, som enligt partiets mening bör få fler betygssteg och tydliga kriterier för varje be-

tygsnivå (mot. 2000/01:Ub260 yrk. 5). Samma saker förordas också i motion 2000/01:Ub231 (m) yrkandena 1 och 3.

Även Kristdemokraterna vill enligt motion 2000/01:Ub331 ha en översyn av betygssystemet och fler betygssteg (yrk. 16). Översynen skall framför allt gälla hur systemet används vid urval till högre studier.

Folkpartiet anser enligt motion 2000/01:Ub236 att antalet betygssteg bör ökas till sex, och att det behövs en nationell utvärdering av betygssättningen i förhållande till resultaten på de nationella proven (yrk. 15).

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Regeringen har till Gymnasiekommittén 2000 överlämnat ett förslag från en arbetsgrupp om ett system med ämnesbetyg. Förslaget innebär att ämnesbetyg sätts efter varje avslutad kurs, och att ett tidigare ämnesbetyg ersätts av ett senare. Det sist satta betyget i ämnet införs i slutbetyget. Gymnasiekommittén 2000 har i tilläggsdirektiven fått i uppdrag att utreda och föreslå hur ett system med ämnesbetyg kan införas i gymnasieskolan och gymnasial vuxenutbildning. Kommittén skall därvid utforma ett förslag som, med bibehållande av nuvarande antal betygssteg, minskar betygsstressen i den gymnasiala utbildningen och skapar förutsättningar för en bättre helhetssyn på elevernas kunskapsutveckling.

Den som har fått godkänt betyg i en kurs har inte rätt att **pröva för högre betyg** i samma kurs **medan eleven går i gymnasieskolan**. Elever som fått slutbetyg från gymnasieskolan prövar i stor omfattning för högre betyg inom komvux.

Att möjlighet att pröva för högre betyg under gymnasietiden skall införas föreslås av Centerpartiet i motion 2000/01:Ub270 yrkande 7, av Folkpartiet i motion 2000/01:Ub236 yrkande 16 och i motionerna 2000/01:Ub231 (m) yrkande 2 och 2000/01:Ub421 (m) yrkande 1.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

En av anledningarna till att många elever önskar pröva för högre betyg medan de ännu går i gymnasieskolan är systemet med kursbetyg och att varje kursbetyg ingår i underlaget för meritvärdering vid ansökan till högskoleutbildning. Som nyss framgått övervägs nu ett system med ämnesbetyg i slutbetygen i stället för kursbetyg. Vidare väntas i september detta år en proposition om bl.a. tillträde till högskolan. Regeringens förslag i dessa frågor bör avvaktas.

Vänsterpartiet för i motion 2000/01:Ub276 fram förslag om att det skall göras möjligt att **överklaga betyg** i gymnasieskolan (yrk. 2). Motionärerna hänvisar till att Skolverkets kvalitetsgranskningsnämnd har framfört samma förslag. Vänsterpartiet ser det som ett sätt att ge eleverna ökad rättssäkerhet och en stimulans för lärarna att bättre motivera de betyg som utdelas.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

I uppdraget till Skollagskommittén ingår bl.a. att utreda och föreslå hur en ökad rättssäkerhet för eleverna kan åstadkommas (dir. 1999:15).

Folkpartiet föreslår i motion 2000/01:Ub236 att **ogiltig frånvaro skall kunna anges på kursbetygen** (yrk. 17).

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

I de föreskrifter som Skolverket – enligt bemyndigande i gymnasieförordningen – har utfärdat om utformningen av betygskatalog, slutbetyg eller samlat betygsdokument finns ingenting som hindrar att frånvaro anges där, och inte heller någon föreskrift om att det skall ske. Om läraren på grund av en elevs frånvaro saknar underlag för bedömning av elevens kunskaper, skall betyg inte sättas (7 kap. 3 § gymnasieförordningen).

Information till föräldrar om myndig elev

Centerpartiet tar i motion 2000/01:Ub270 upp behovet av en lugn miljö i skolan. Det är enligt motionärerna ett problem att skolan inte har rätt att **informera föräldrar om en myndig elevs** skolk eller dåliga uppförande i skolan, fastän föräldrarna har försörjningsplikt för eleven och kan drabbas av sådana sanktioner som indragning av studiebidrag när eleven skolkar (yrk. 8). Det bör enligt motionärerna ankomma på regeringen att överväga om rätten att underrätta föräldrar till myndiga elever skall skrivas in i skollagen.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

Den fråga som motionärerna tar upp finns redan i direktiven till Skollagskommittén. Motionärernas yrkande är alltså tillgodosett.

Gymnasieutbildning med viss inriktning

Kristdemokraterna och Folkpartiet föreslår att det skall inrättas en **entreprenörsutbildning** i gymnasieskolan.

Enligt Kristdemokraterna (mot. 2000/01:Ub331) bör det inrättas ett nationellt program med speciell inriktning på företagande och entreprenörskap (yrk. 17). Ett sådant program bör inrikta sig på samarbete mellan små, medelstora och stora företag inom alla samhällets sektorer, heter det i motionen.

Folkpartiet skriver i motion 2000/01:Ub236 att det i entreprenörsutbildningen bör ingå kärnämnen som svenska, engelska och matematik samt redovisning, affärsjuridik och marknadsföring etc. (yrk. 19).

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandena.

Som utskottet framhöll när motsvarande yrkanden behandlades under förra riksmötet berörs arbetslivs- och företagarfrågor i programmålen för flera i dag befintliga program och i flera kursplaner (bet. 1999/2000:UbU15 s. 37). Den pågående gymnasieutredningen handlar just om gymnasieskolans utbud av studievägar. Riksdagen bör avvakta resultatet av utredningen och regeringens beredning av detta.

I motion 1999/2000:Ub231 (kd) föreslås att **namnet på industriprogrammet** ändras till teknikerprogrammet.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet. Sedan hösten 2000 finns ett nytt nationellt program kallat teknikprogrammet. En namnändring av industriprogrammet enligt motionärernas förslag skulle skapa förväxlingspro-

blem. Vilka program som framdeles skall finnas i gymnasieskolan övervägs i Gymnasiekommittén 2000.

Centerpartiet föreslår i motion 2000/01:Ub270 en översyn av huvudmannaskapet för **naturbruksutbildningar** (yrk. 9). Syftet skall vara att se om det kommunala huvudmannaskapet har fungerat som det var tänkt. Det bör även undersökas hur intresset för dessa utbildningar har förändrats och hur man löser problemen med påbyggnadsutbildningar. Motionärerna påpekar att på senare år allt färre studerande vid naturbruksgymnasierna har valt utbildning med jordbruksinriktning.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

Rekryteringen till naturbruksgymnasierna har varit vikande under en tid. Inte minst gäller detta påbyggnadsutbildningarna, som tillhör vuxenutbildningen. Detta har givetvis skapat problem för skolorna och även för vuxna som önskat delta i påbyggnadsutbildningar. Riksdagen bör avvakta resultatet av Gymnasiekommitténs arbete med frågan om gymnasieskolans studievägsutbud. I kommitténs uppdrag ingår att överväga formerna för hur alla studievägar kan göras tillgängliga för elever i hela landet och ekonomiska konsekvenser av detta. När det gäller vuxenutbildningen hänvisar utskottet till sin kommande behandling av den nyligen framlagda propositionen om vuxnas lärande (prop. 2000/01:72).

Behovet av ett **gymnasieprogram med inriktning mot persontransporter** förs fram i motion 2000/01:Ub339 (s). Både buss- och taxibranschen behöver en rejäl satsning på yrkesutbildning för att kunna rekrytera personal i framtiden, framhåller motionärerna.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande med hänvisning till Gymnasiekommitténs pågående arbete.

Sex- och samlevnadsundervisningen

Folkpartiet föreslår i motion 2000/01:Ub236 att regeringen skall lägga fram förslag till ändring i läroplanen för de frivilliga skolformerna så att mål där anges för sex- och samlevnadsundervisningen (yrk. 33). Behovet av att få reflektera över identitet, sexualitet, kärlek och jämställdhet är stort bland ungdomar i dag, anser motionärerna. De hänvisar till att Skolverkets kvalitetsgranskning 1999 visat att skolorna får dålig vägledning i de nationella styrdokumenterna när det gäller undervisningen om sex och samlevnad.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

Läroplanen för det frivilliga skolväsendet (Lpf 94) nämner sex och samlevnad endast under rubriken Rektors ansvar. Där sägs att rektor, när det gäller gymnasieskolan och gymnasiesärskolan, har ett särskilt ansvar för att skolans arbete med kunskapsområden, där flera ämnen skall bidra, samordnas så att de utgör en helhet för eleven, och för att eleverna får kunskap om sex och samlevnad, trafikfrågor samt riskerna med tobak, alkohol, narkotika och andra droger. Eftersom sex och samlevnad inte har ställning som ett ämne

med nationella kurser, finns det ingen kursplan för sex- och samlevnadsundervisningen. Det är naturligt att frågor om sex och samlevnad tas upp i flera ämnen, t.ex. i kärnämnen samhällskunskap, religionskunskap och naturkunskap. Kursplanerna för dessa ämnen nämner dock inte sex och samlevnad uttryckligen.

I den rapport från den nationella kvalitetsgranskningen 1999 som motionärerna åberopar framhålls att det är nödvändigt med tydligare målformuleringar i läroplanen. En arbetsgrupp under Utbildningsdepartementet arbetar nu med frågor om läroplanerna som styrinstrument. Arbetsgruppen skall analysera skälen till läroplanernas svaga styrning av verksamheten och identifiera insatser på kommunal eller statlig nivå som behövs för att förstärka läroplanens roll som nationellt styrdokument. Den skall redovisa sitt uppdrag senast den 31 maj 2001.

Övriga frågor

I motion 2000/01:Ub807 (m) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att **giltighet av yrkesutbildningar**, t.ex. lastbilskort, måste kunna gälla **på båda sidor av Öresund** (yrk. 7).

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet om tillkännagivande.

EG-fördraget garanterar fri rörlighet för personer inom EU-länderna. En yrkesförare i tjänst hos ett svenskt företag kan utan problem föra sin lastbil genom Danmark med svenskt lastbilskort. Däremot finns det, enligt vad utskottet inhämtat från Näringsdepartementet, problem om en yrkesförare med svenskt lastbilskort vill arbeta i Danmark med anställning i ett danskt företag, eftersom Danmark inte godtar utländska körkort och inte heller byter ut sådana mot danska utan ny prövning. Det felaktiga i situationen har påtalats från svensk sida hos danska ministerier, men problemet är ännu inte löst.

Gymnasieskolans relation till universitet och högskolor tas upp i motion 2000/01:Ub221. Enligt motionären är avståndet mellan gymnasieskolan och högskolan alltför stort. Genom att gymnasieskolan erbjuder högskolekurser inom ramen för elevens fria val skulle ambitiösa elevers intresse och läraktighet kunna tas till vara på ett bättre sätt (yrk. 7).

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen avslår yrkandet.

De bestämmelser som gäller för gymnasieskolan innebär att en kommun skulle kunna erbjuda sina elever en lokal kurs som överensstämmer med kursplanen för någon kurs inom högskolan. Kursen skulle i så fall sättas gymnasiepoäng och ingå i elevens program. Elever som väljer kursen skulle få betyg enligt gymnasieskolans betygssystem. Huruvida de skulle få tillgodoräkna sig poäng för kursen inom ramen för en senare högskoleutbildning skulle bero av prövning enligt 6 kap. 13 § högskoleförordningen (1993:100). Detta avgörs av högskolan. Utskottet anser inte att det behövs något initiativ från riksdagen i denna fråga.

Andra motionsyrkanden

Ansvar för skolväsendet delas mellan staten, kommunerna och respektive skola. Enligt gällande styrsystem skall riksdagen främst fatta beslut om övergripande och nationella frågor.

Ett stort antal motionsyrkanden rör frågor där det ankommer på regeringen, kommunen eller skolan att fatta beslut. Bland dem finns 17 yrkanden om möjlighet att erbjuda viss körkortsutbildning inom gymnasieskolan.

U t s k o t t e t föreslår med hänvisning till gällande ansvarsfördelning att följande motionsyrkanden avslås.

1999/2000:Ub236 (kd) yrkande 13 om möjlighet för elever att inom gymnasieskolan få genomgå teoridelen av körkortsutbildningen.

1999/2000:Ub284 (s) om körkortsundervisning under gymnasietiden.

1999/2000:Ub293 (s) om införande av förberedande teoretisk körkortsutbildning som ett frivilligt tillval i gymnasieskolan.

1999/2000:Ub300 (s) om en utredning angående körkortsutbildning inom gymnasieskolans ram.

1999/2000:T409 (kd) yrkande 2 om undervisning i körkortsteori i gymnasieskolan.

1999/2000:T462 (c) yrkande 2 om att skolan bör erbjuda teoriutbildning inför körkortstagning.

2000/01:Ub211 (m) yrkande 1 om skolans samverkan med näringslivet.

2000/01:Ub211 (m) yrkande 4 om rekrytering av elever till utbildningar i naturvetenskap och teknik.

2000/01:Ub229 (m) om obligatorisk idrott på gymnasiet.

2000/01:Ub236 (fp) yrkande 29 om utökade möjligheter för gymnasieelever att studera utomlands.

2000/01:Ub236 (fp) yrkande 30 om att regeringen skall lägga fram förslag till ändring i gymnasieförordningen så att elever som tillgodoräknar sig utlandsstudier på en svensk gymnasieskola också skall kunna få betyget Väl godkänd eller Mycket väl godkänd.

2000/01:Ub236 (fp) yrkande 32 om att de valbara kurserna får användas till att ge en skola en viss profil.

2000/01:Ub238 (kd) om en snabbutredning angående förberedande körkortsutbildning i gymnasieskolan.

2000/01:Ub241 (c) yrkande 2 om att hem- och konsumentkunskap bör införas som ett nytt ämne i gymnasieskolan.

2000/01:Ub242 (kd) yrkande 1 om inrättande av teoriutbildning för körkort på gymnasiet.

2000/01:Ub251 (kd) om körkortsutbildning i gymnasieskolan.

2000/01:Ub259 (kd) yrkande 1 om att gymnasieskolan i samverkan med körskolorna bör underlätta för ungdomar att ta körkort.

2000/01:Ub259 (kd) yrkande 3 om att försöksverksamhet med yrkesförarutbildning i gymnasieskolan bör prövas.

2000/01:Ub264 (s) om körkortsutbildning i skolan.

2000/01:Ub286 (s) om införande av en förberedande teoretisk körkortsutbildning som ett frivilligt tillval i gymnasieskolan.

2000/01:Ub304 (s) om att förbättra undervisningen på gymnasiets byggnadsprogram.

2000/01:Ub311 (m) yrkande 1 om utvärdering av kostundervisningen i kärnämnet idrott och hälsa.

2000/01:Ub311 (m) yrkande 2 om praktiskt inriktad undervisning i kost och hälsa i gymnasieskolan.

2000/01:Ub326 (s) om behovet av förändringar inom utbildningsväsendet och nya former för samverkan mellan skola och näringsliv inom hantverksområdet.

2000/01:Ub329 (s) om ett specialutformat program för persontransporter.

2000/01:Ub331 (kd) yrkande 22 om att möjligheten till frivillig körkortsutbildning införs i gymnasieskolan.

2000/01:Ub338 (s) om körkortsutbildning.

2000/01:Ub348 (s) yrkande 1 om vikten av lärarfortbildning och information angående särskilda insatser i skolan under Arkitekturåret samt utveckling av undervisningen i arkitektur och form i skolan.

2000/01:Ub348 (s) yrkande 2 om vikten av kartläggning av behoven av stöd- och idémateriel.

2000/01:Ub348 (s) yrkande 3 om vikten av nytänkande när det gäller framtagande av läromedel inom området arkitektur och form.

2000/01:Ub803 (v) om att möjliggöra etableringen av en riksrekryterande rockskola med gymnasial och eftergymnasial utbildning i Karlskoga.

2000/01:Sk775 (kd) yrkande 2 om möjligheten för elever att inom gymnasieskolan få genomgå teoridelen av körkortsutbildningen.

2000/01:Sk1026 (m) yrkande 2 om körkortsutbildning i skolans regi.

2000/01:Kr524 (c) yrkande 3 om att idrottsgymnasierna och antalet intagningsplatser till dessa bör behållas i minst den omfattning som är i dag.

2000/01:T476 (c) yrkande 2 om att gymnasieskolan bör erbjuda teoriutbildning inför körkortstagning.

2000/01:N267 (c) yrkande 1 om entreprenörskap som en naturlig del av all undervisning.

2000/01:N268 (fp) yrkande 16 om gymnasier och folkhögskolor.

2000/01:N325 (fp) yrkande 17 om gymnasiet och folkhögskolans roll för landsbygdens överlevnad och utveckling.

2000/01:N380 (c) yrkande 8 om att uppdra till Skolverket och andra myndigheter inom utbildningsområdet att på lämpligt sätt främja ökade utbildningsinsatser avseende Kooperation och social ekonomi.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Differentiering av kärnämnescurser, m.m. (punkterna 1 och 2) – m, kd, fp

av Beatrice Ask (m), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m), Erling Wälivaara (kd), Ulf Nilsson (fp) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 1 och 2 borde ha följande lydelse:

1. Differentiering av kärnämnescurser

Riksdagen tillkännager för regeringen vad som anförs i reservation 1 om differentiering av kärnämnescurser och bifaller därmed delvis motionerna 2000/01:Ub236 yrkande 4, 2000/01:Ub260 yrkande 4 i denna del och 2000/01:Ub331 yrkande 14.

2. Högskolebehörighet som mål för gymnasieutbildningen

Riksdagen tillkännager för regeringen vad som anförs i reservation 1 om högskolebehörighet som mål för gymnasieutbildningen och bifaller därmed motionerna 2000/01:Ub236 yrkandena 3 och 5, 2000/01:Ub260 yrkande 4 i denna del samt 2000/01:Ub331 yrkande 2.

Ställningstagande

Gymnasieutbildningen måste bättre än i dag ta till vara den enskilda elevens förutsättningar och mål med studierna. **Kärnämnescurserna bör därför differentieras.** Innehållet i kärnämnescurserna behöver och bör inte vara detsamma oavsett elevernas studiemål, och studietakten bör kunna varieras för olika elevgrupper. För att tillgodose elever som upplever den teoretiska delen av gymnasieutbildningen som alltför betungande bör kärnämnen kunna läsas med etappvis indelning. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed delvis bifalla motionerna 2000/01:Ub236 yrkande 4, 2000/01:Ub260 yrkande 4 i denna del och 2000/01:Ub331 yrkande 14.

Vi anser det felaktigt att man har gjort **högskolebehörighet till mål för all gymnasieutbildning.** Gymnasiet har blivit en utslagningsmaskin för alla de

ungdomar som inte vill eller orkar läsa mer teoretiska ämnen. Alla behöver inte omedelbart en gymnasieutbildning som ger högskolebehörighet. Det är dock viktigt att den som senare vill skaffa sig sådan har möjlighet att komplettera sin utbildning. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionerna 2000/01:Ub236 yrkandena 3 och 5, 2000/01:Ub260 yrkande 4 i denna del samt 2000/01:Ub331 yrkande 2.

2. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3, 9, 10 och 11) – m

av Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 3, 9, 10 och 11 borde ha följande lydelse:

3. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan

Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 2 och 2000/01:Ub260 yrkande 4 i denna del och avslår motionerna 1999/2000:Ub213 yrkande 1, 2000/01:Ub225 yrkande 1, 2000/01:Ub236 yrkandena 1, 2 och 8, 2000/01:Ub281 yrkande 2, 2000/01:Ub331 yrkandena 1, 4, 7 och 12, 2000/01:Ub802 yrkande 2, 2000/01:Ub804 yrkande 2, 2000/01:Ub816 yrkande 2 samt 2000/01:Kr537 yrkande 3.

9. Lärlingsutbildning

Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Ub260 yrkande 9 och 2000/01:Ub281 yrkande 7 samt delvis motion 2000/01:Ub280 yrkande 5 och avslår motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 1, 2000/01:Ub236 yrkande 9, 2000/01:Ub270 yrkande 4, 2000/01:Ub323 yrkande 1 och 2000/01:Ub331 yrkande 13.

10. Gymnasieexamen

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub260 yrkande 7 och avslår motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 3, 2000/01:Ub236 yrkande 6 och 2000/01:Ub331 yrkande 15.

11. Betygsättning

Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Ub231 yrkandena 1 och 3 och 2000/01:Ub260 yrkande 5 och avslår motionerna 2000/01:Ub236 yrkande 15 och 2000/01:Ub331 yrkande 16.

Ställningstagande

Till de **övriga grunddragen i en reformering av gymnasieskolan** bör enligt vår mening höra att antalet kärnämnen minskas. Kärnämnen bör begränsas till engelska, svenska, matematik och samhällskunskap samt idrott och hälsa. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 2 och 2000/01:Ub260 yrkande 4 i denna del.

Vi vill se en ny, modern **lärlingsutbildning**, som bör kännetecknas av följande. Huvudman kan vara en kommunal gymnasieskola, en friskola, ett företag, en branschorganisation eller ett utbildningsföretag. Huvudmannen skall upprätta en utbildningsplan som skall godkännas av Skolverket. Utbildningen skall ge gymnasiekompetens i svenska, matematik och förekommande karaktärsämnen. Undervisning i engelska skall ges. Godkänd lärlingsutbildning ges offentligt stöd med lärlingspeng, som följer huvudmannen. Reglerna skall ge frihet när det gäller lärlingens status som elev eller anställd. Lärlingens utbildning på arbetsplatsen skall regleras genom avtal. Utbildningen skall avslutas med gesällprov eller motsvarande. Den behöver inte ge grundläggande behörighet till högskolan. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionerna 2000/01:Ub260 yrkande 9 och 2000/01:Ub281 yrkande 7.

En obligatorisk **gymnasicexamen** bör enligt vår mening införas. Denna examen skall utgöra beviset på den kunskap eleverna tillgodogjort sig under studierna. Den som inte klarar examen skall ha möjlighet att komplettera sina studier. Ingen skall lämnas utanför. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub260 yrkande 7.

Systemet för **betygsättning** bör ses över. Vi vill införa fler betygssteg och klara, tydliga kriterier för vad som krävs för varje betygsnivå. Betygssystemet skall vara överblickbart och förutsebart för att eleverna skall känna rättssäkerhet och veta vad som krävs av dem. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionerna 2000/01:Ub231 yrkandena 1 och 3 och 2000/01:Ub260 yrkande 5.

3. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3, 9, 10 och 11) – kd

av Yvonne Andersson (kd) och Erling Wälivaara (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkterna 3, 9, 10 och 11 borde ha följande lydelse:

3. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub331 yrkandena 1, 4, 7 och 12 och avslår motionerna 1999/2000:Ub213 yrkande 1, 2000/01:Ub221 yrkande 2, 2000/01:Ub225 yrkande 1, 2000/01:Ub236 yrkandena 1, 2 och 8, 2000/01:Ub260 yrkande 4 i denna del, 2000/01:Ub281 yrkande 2, 2000/01:Ub802 yrkande 2, 2000/01: Ub814 yrkande 2, 2000/01:Ub816 yrkande 2 samt 2000/01:Kr537 yrkande 3.

9. Lärlingsutbildning

Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:Ub323 yrkande 1 och 2000/01:Ub331 yrkande 13 och avslår motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 1, 2000/01:Ub236 yrkande 9, 2000/01:Ub260 yrkande 9, 2000/01:Ub270 yrkande 4, 2000/01:Ub280 yrkande 5 och 2000/01:Ub281 yrkande 7.

10. Gymnasieexamen

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub331 yrkande 15 och avslår motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 3, 2000/01:Ub236 yrkande 6 och 2000/01: Ub260 yrkande 7.

11. Betygsättning

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub331 yrkande 16 och avslår motionerna 2000/01:Ub231 yrkandena 1 och 3, 2000/01:Ub236 yrkande 15 och 2000/01:Ub260 yrkande 5.

Ställningstagande

De övriga grunddragen i en reformering av gymnasieskolan bör enligt vår mening vara följande. Gymnasieskolans programutbud bör formas med utgångspunkt i ungdomars och samhällets behov, inte som i dag från ett uppifrånperspektiv. Det är inte nödvändigt att alla program omfattar 2 500 gymnasiepoäng. Det tredje året på de yrkesinriktade programmen bör vara frivilligt och leda till behörighet till den yrkeshögskola som vi vill inrätta. Historia bör göras till kärnämne. Det individuella programmet behöver organiseras så att det dels ger möjlighet att slussas in på ordinarie program för dem som så önskar, dels kan utgöra ett eget alternativ för dem som behöver särskilda lösningar. Hela eller delar av en nationellt fastställd kursplan bör kunna ingå i den individuella studieplanen för en elev på individuellt program och eleven skall kunna föra med sig kärnämnen som t.ex. Matematik A eller Svenska A till ett nationellt program. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub331 yrkandena 1, 4, 7 och 12.

Gymnasieskolan har blivit alltmer anpassad till elever med teoretiska färdigheter, vilket har lett till att alltför många ungdomar inte trivs. Dagens system för **lärlingsutbildning** är ett fiasko, vilket visas av att bara 150 elever deltar. Det tillgodoser varken elevernas behov av en relevant yrkesutbildning eller

företagens behov av kvalificerade yrkesarbetare. Lärlingsutbildningen bör bilda ett eget program inom gymnasieskolans ram och knyts nära till det lokala näringslivet. Utbildningen bör vara mellan två och fyra år, beroende på yrkets karaktär och lärotid samt önskemål om förberedelse för kommande studier. Praktik bör varvas med teori redan från första terminen. Utbildningen avslutas med ett gesällprov/yrkesprov, och ett yrkesbevis utfärdas som också gäller som gymnasieexamen. Alla elever med avslutad utbildning har behörighet till fortsatt yrkesutbildning inom den yrkeshögskola som Kristdemokraterna vill inrätta. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionerna 2000/01:Ub323 yrkande 1 och 2000/01:Ub331 yrkande 13.

Vi anser att en **gymnasieexamen** bör införas för alla program – såväl teoretiska som yrkesinriktade – och vara en grund för fortsatta högskolestudier och/eller arbete. Den skall avse fullständig treårig utbildning. Gymnasieexamen tydliggör vilka resultat och vilken kompetens eleven har uppnått och är härigenom ett sätt att kvalitetssäkra alla yrkesutbildningar. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub331 yrkande 15.

Det är bra att vi numera har ett mål- och kunskapsrelaterat system för **betygsättning**. Ett sådant system bidrar bättre än ett relativt system till att motivera eleverna och ge även svaga elever ett gott självförtroende. Det får inte vara alltför glest mellan stegen i betygsskalan om systemet skall medverka till att motivera eleven att försöka uppnå nästa steg. Om instrumentet är alltför trubbigt mäter det inte heller det som det är tänkt att mäta och informationen som betygen skall ge blir därigenom bristfällig. Dagens system bör därför kompletteras med fler steg. Hela betygssystemet bör ses över, framför allt hur det används vid urval till högre studier. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub331 yrkande 16.

4. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3, 5, 9, 10, 11, 14 och 20) – fp

av Ulf Nilsson (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkterna 3, 5, 9, 10, 11, 14 och 20 borde ha följande lydelse:

3. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening det som anförs i reservation 4 och bifaller därmed motionerna 2000/01:Ub225 yrkande 1 och 2000/01:Ub236 yrkandena 1, 2 och 8 och avslår motionerna

1999/2000:Ub213 yrkande 1, 2000/01:Ub221 yrkande 2, 2000/01:Ub260 yrkande 4 delvis, 2000/01:Ub281 yrkande 2, 2000/01:Ub331 yrkandena 1, 4, 7 och 12, 2000/01:Ub802 yrkande 2, 2000/01:Ub804 yrkande 2, 2000/01:Ub816 yrkande 2 samt 2000/01:Kr537 yrkande 3.

5. Villkoren för antagning till gymnasieskolan

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub227 yrkande 3 och avslår motionerna 2000/01:Ub276 yrkande 1, 2000/01:Ub327 och 2000/01:Ub344.

9. Lärlingsutbildning

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub236 yrkande 9 och avslår motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 1, 2000/01:Ub260 yrkande 9, 2000/01:Ub270 yrkande 4, 2000/01:Ub280 yrkande 5, 2000/01:Ub281 yrkande 7, 2000/01:Ub323 yrkande 1 och 2000/01:Ub331 yrkande 13.

10. Gymnasieexamen

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub236 yrkande 6 och avslår motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 3, 2000/01:Ub260 yrkande 7 och 2000/01:Ub331 yrkande 15.

11. Betygsättning

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub236 yrkande 15 och avslår motionerna 2000/01:Ub231 yrkandena 1 och 3, 2000/01:Ub260 yrkande 5 och 2000/01:Ub331 yrkande 16.

14. Anteckning i betygshandling om ogiltig frånvaro

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub236 yrkande 17.

20. Sex- och samlevnadsundervisningen

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub236 yrkande 33.

Ställningstagande

När det gäller **övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan** vill jag framföra följande. Enligt min och Folkpartiets mening skall det individuella programmet avskaffas och grundskolan i stället ges det fulla ansvaret för att eleverna får baskunskaperna. Det är rimligt att alla elever skall ha minst betyget godkänd i engelska, svenska och matematik för att få börja i gymnasieskolan. Regeringen bör ta avstånd från förslaget från Skolverkets kvalitetsgranskningsnämnd att kravet på godkända baskunskaper skall slopas. Det individuella programmets resurser bör överföras till grundskolan och användas till mer stöd till elever som behöver det. Stödet kan ha formen av extra undervisning, läsläsningshjälp, prioritering av baskunskaper m.m. En annan viktig reform är att inrätta yrkesinriktade program i reell mening, något som inte finns i dagens gymnasieskola. Programmen skall förbereda de elever för yrkeslivet som vill börja arbeta direkt efter avslutade gymnasiestudier. Det

jag här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionerna 2000/01:Ub225 yrkande 1 och 2000/01:Ub236 yrkandena 1, 2 och 8.

Villkoren för antagning till gymnasieskolan får inte förändras så att förkunskapskraven luckras upp. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub227 yrkande 3.

Det behövs en modern, flexibel **lärlingsutbildning** där skolan och arbetslivet delar på ansvaret för utbildningen. Förslagsvis kan den precis som i Norge vara fyraårig, men den totala tiden kan variera. Eleverna tillbringar två år i skolan och två år i arbetslivet. För en del elever kan det vara lämpligt att sprida ut skoltiden så att fyra veckodagar tillbringas på en arbetsplats och en femte i skolan. Företagen bör liksom i Norge få ersättning motsvarande kommunens kostnad för yrkesutbildning under ett år, samtidigt som lärlingen under ett år ges ersättning från arbetsgivaren i relation till den insats som han eller hon gör i produktionen. Utbildningen bör avslutas med ett gesällprov och leda till en lärlingsexamen. Det jag här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub236 yrkande 9.

Den **gymnasieexamen** som framför allt behövs är en internationellt jämförbar studentexamen. Sverige är det enda land i västvärlden som har avskaffat sin studentexamen. Att fler och fler ungdomar väljer att studera vidare utomlands gör att behovet av en internationellt gångbar examen ökar. En frivillig examen, som kan tillgodoräknas utomlands, bör erbjudas alla som avslutar ett nationellt program. För en sådan examen måste krävas mer än vad som i dag krävs på de flesta program. En snabbutredning bör tillsättas för att utreda vilka olika moment en studentexamen som håller internationella mått skall innehålla och vilka ämnen som skall vara obligatoriska respektive utbytbara. Studentexamen skall krävas för högskolebehörighet. Dessutom skall det finnas yrkes- och lärlingsexamina. Det jag här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub236 yrkande 6.

Det system för **betygsättning** som infördes 1995 var ett steg i rätt riktning. Det är bra att betyg nu sätts utifrån om eleven har nått vissa kunskapsmål eller inte. Antalet betygssteg är dock för litet, särskilt mellan betygen Godkänd och Väl godkänd. Därför anser jag att sex betygssteg bör införas. Det behövs också en nationell utvärdering av betygsättningen i förhållande till resultaten på de nationella ämnes- och kursproven. Det jag här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub236 yrkande 15.

Det saknas i dag kraftfulla åtgärder mot det tilltagande skolket i gymnasieskolan. Enligt min mening bör regeringen återkomma med förslag om regler för betygsättning så att det blir möjligt att **ange ogiltig frånvaro i kursbetygen**. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub236 yrkande 17.

Skolverkets kvalitetsgranskning 1999 av **sex- och samlevnadsundervisning** visade att skolorna får dålig vägledning i de nationella styrdokumenten när det gäller denna undervisning. Målskrivningar i läroplanen är betydelsefulla för möjligheten att avsätta resurser, formulera mål för det lokala arbetet och bedöma kvalitet och resultat. Det bör därför införas mål i läroplanen som närmare definierar området sex och samlevnad. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub236 yrkande 33.

5. Rätt att fullfölja studier i gymnasieskolan (punkt 4) – kd, c

av Yvonne Andersson (kd), Erling Wälivaara (kd) och Sofia Jonsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Rätt att fullfölja studier i gymnasieskolan

Riksdagen tillkännager för regeringen vad som anförs i reservation 5 och bifaller därmed delvis motionerna 2000/01:Ub270 yrkande 6 och 2000/01:Ub331 yrkande 8.

Ställningstagande

Vi anser att alla som har påbörjat gymnasiestudier före 20 års ålder skall ha rätt att fullfölja studierna där på lika villkor fram till 25 års ålder. Regeringen bör låta utreda hur en sådan utbildningsgaranti skall genomföras och återkomma till riksdagen med förslag om de ändringar i skollagen som behövs. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed delvis bifalla motionerna 2000/01:Ub270 yrkande 6 och 2000/01:Ub331 yrkande 8.

6. Samverkan mellan näringsliv och skola, m.m. (punkterna 6, 7, 9, 15 och 18) – c

av Sofia Jonsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkterna 6, 7, 9, 15 och 18 borde ha följande lydelse:

6. Samverkan mellan näringsliv och skola

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub270 yrkande 2.

7. Kraven på kommunernas utvärdering av sin skolverksamhet

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub270 yrkande 5.

9. Lärlingsutbildning

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub270 yrkande 4 och avslår motionerna 2000/01:Ub221 yrkande 1, 2000/01:Ub236 yrkande 9, 2000/01:Ub260 yrkande 9, 2000/01:Ub280 yrkande 5, 2000/01:Ub281 yrkande 7, 2000/01:Ub323 yrkande 1 och 2000/01:Ub331 yrkande 13.

15. Information till föräldrar om myndig elev

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub270 yrkande 8.

18. Naturbruksutbildning

Riksdagen bifaller motion 2000/01:Ub270 yrkande 9.

Ställningstagande

Som ett led i att stärka inslaget av entreprenörskap i skolan är det viktigt att utveckla **samverkan mellan näringslivet och skolan**. Detta måste vara ett led i en ökad samverkan mellan hela det omgivande samhället och skolan. Regeringen bör återkomma med förslag om hur denna samverkan kan stimuleras, bl.a. genom en översyn av gymnasieförordningen. Det jag här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub270 yrkande 2.

Regeringen bör utreda möjligheten att öka **kraven på kommunernas utvärdering av sin skolverksamhet**. Det är en god ordning att varje skola numera är skyldig att årligen göra en kvalitetsredovisning. Fortfarande har dock inte alla skolor gjort någon redovisning, och det finns brister i utformningen. Det kvalitetsinstitut som Centerpartiet vill inrätta har här en viktig uppgift att stödja och utveckla metoder för skolornas kvalitetsarbete. Det jag här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub270 yrkande 5.

Lärlingsutbildningen är en form där det praktiska lärandet kommer till sin rätt. Det är viktigt att skolan samverkar med det omgivande samhället och arbetslivet. Uppläggningsen av lärlingsutbildningen bör därför vara flexibel och anpassad efter rådande förhållanden. Det är också viktigt att kraven utformas så att många lärlingsplatser kan skapas i småföretag. Utbildning kostar, vare sig den äger rum i skolan eller i företag. För att särskilt små företag skall kunna medverka i lärlingsutbildning måste ersättningsfrågan lösas. Regeringen bör uppdra åt Gymnasiekommittén 2000 att se över mindre företags möjlighet att ta emot lärlingar, eventuellt genom att införa lärlingspeng eller liknande. Det jag här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub270 yrkande 4.

Enligt min och Centerpartiets mening är det bekymmersamt att **föräldrar**, som har försörjningsplikt för gymnasieelever intill 20 års ålder, inte har rätt

till **information om myndig elevs** uppförande i skolan. Som sanktion för att eleven skolkar kan föräldrarna drabbas av indragning av studiebidrag, något som kan leda till sänkt bostadsbidrag då eleverna avregistreras som studerande. Det bör ankomma på regeringen att överväga om rätten att underätta föräldrar till myndiga elever skall skrivas in i skollagen. Det jag här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub270 yrkande 8.

Jag anser att en översyn bör göras över utvecklingen för **naturbruksutbildningarna** för att se om det kommunala huvudmannaskapet har fungerat som det var tänkt. Det bör även undersökas hur intresset för dessa utbildningar har förändrats och hur man löser problemen med påbyggnadsutbildningar. Det jag här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motion 2000/01:Ub270 yrkande 9.

7. Prövning för högre betyg under gymnasietiden (punkt 12) – m, kd, c, fp

av Beatrice Ask (m), Yvonne Andersson (kd), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m), Erling Wälivaara (kd), Sofia Jonsson (c), Ulf Nilsson (fp) och Anders Sjölund (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

12. Prövning för högre betyg under gymnasietiden

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening det som anförs i reservation 7 och bifaller därmed motionerna 2000/01:Ub231 yrkande 2, 2000/01:Ub236 yrkande 16 och 2000/01:Ub260 yrkande 6 och bifaller delvis motionerna 2000/01:Ub270 yrkande 7 och 2000/01:Ub421 yrkande 1.

Ställningstagande

I likhet med Skolverkets inspektörer anser vi att man bör återinföra en möjlighet att genomgå prövning för att höja betyg medan man är elev i gymnasieskolan. De elever som under sin tid i gymnasieskolan förbättrar sina kunskaper bör kunna få det på papper. Att komplettera efteråt inom komvux, som eleverna nu hänvisas till, tar mer tid i anspråk. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionerna 2000/01:Ub231 yrkande 2, 2000/01:Ub236 yrkande 16 och 2000/01:Ub260 yrkande 6 och delvis bifalla motionerna 2000/01:Ub270 yrkande 7 och 2000/01:Ub421 yrkande 1.

8. Utbildning i entreprenörskap (punkt 16) – kd, fp

av Yvonne Andersson (kd), Erling Wälivaara (kd) och Ulf Nilsson (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 16 borde ha följande lydelse:

16. Utbildning i entreprenörskap

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening det som anförs i reservation 8 och bifaller därmed motionerna 2000/01:Ub236 yrkande 19 och 2000/01:Ub331 yrkande 17.

Ställningstagande

Vi anser att det inom gymnasieskolan bör inrättas ett nationellt program för entreprenörsutbildning. Ett sådant program bör inrikta sig på samarbete mellan små, medelstora och stora företag inom alla samhällets sektorer. I entreprenörsutbildningen bör ingå kärnämnen som svenska, engelska och matematik samt redovisning, affärsjuridik och marknadsföring etc. Tonvikten i programmet måste läggas på elevernas kreativitet och kapacitet att planera och genomföra egna projekt. Det vi här har anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening och därmed bifalla motionerna 2000/01:Ub236 yrkande 19 och 2000/01:Ub331 yrkande 17.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3, 5, 13 och 20) – v

Britt-Marie Danestig (v) och Kalle Larsson (v) anför:

Gymnasiekommittén 2000 arbetar nu med frågorna om hur gymnasieskolans studievägsutbud i framtiden skall se ut, och den har nyligen fått tilläggsdirektiv som gäller hur en förändrad utformning av vissa kärnämneskurser bör utformas. Därför anser vi att riksdagen inte nu bör ta ställning till motionsförslagen om vilka ämnen som skall vara kärnämnen. Vi vill dock deklarerat att vi inte vill se värdegrunden som ett särskilt ämne.

Betygen styr undervisningen och därmed elevernas utveckling på ett negativt sätt. Vi anser att det bör vara möjligt att forma gymnasieskolan så att alla elever får välja efter intresse och komma in på sitt förstahandsval. Därmed blir en betygsfri intagning möjlig. Av hänsyn till Gymnasiekommitténs arbete avstår vi dock från att reservera oss nu.

Vi delar den uppfattning som Skolverkets kvalitetsgranskningsnämnd har framfört, att elever i gymnasieskolan bör ha rätt att överklaga betyg. Eftersom även frågor om betygssättningen är föremål för Gymnasiekommitténs arbete har vi avstått från att reservera oss till förmån för förslaget om rätt att överklaga betyg.

Skolans – inte minst gymnasieskolans – undervisning om sex och samlevnad är mycket viktig. Vi har redovisat våra förslag om inriktningen av denna undervisning i en motion som kommer att behandlas i utskottets betänkande 2000/01:UbU13.

2. Övriga grunddrag i en reformering av gymnasieskolan, m.m. (punkterna 3 och 23) – fp

Ulf Nilsson (fp) anför:

Enligt min mening finns det starka skäl att göra historia till ett kärnämne i gymnasieskolan. Jag har dock avstått från att reservera mig till förmån för yrkandet om detta, eftersom frågorna om studievägsutbudet och om utformningen av vissa kärnämneskurser nu är under behandling i Gymnasiekommittén 2000.

Vissa yrkanden handlar om frågor som det ankommer på andra än riksdagen att besluta om, men som ändå är viktiga. Jag vill därför deklarerat Folkpartiets uppfattning i sak på dessa punkter.

Det är angeläget med förbättrade möjligheter till elevutbyten, så att gymnasieelevernas möjligheter att studera utomlands utökas och de svenska skolorna berikas med elever från andra länder och kulturer.

Att inte ge elever som har studerat utomlands chansen till högre betyg än Godkänd på kurser som de får tillgodoräkna sig från sin utlandsutbildning är djupt orättvist. Gymnasieförordningen bör ändras på denna punkt.

Det bör startas fler magnetskolor, dvs. skolor med en attraktiv profil, som drar till sig elever från olika stadsdelar. Enligt Folkpartiets mening skall det vara möjligt att använda de valbara kurserna till att ge en gymnasieskola en viss profil.

Gymnasieskolor och folkhögskolor kan spela en viktig roll för landsbygdens överlevnad. Utveckling av distansmetodik även för gymnasister skulle bl.a. underlätta för landsbygdens ungdomar att slippa tröttsamma resor till närmaste gymnasieort. En gymnasieskola i landsbygd kan också fungera som en allmän kompetenshöjande resurs för ortens enskilda studerande samt för näringslivet. En folkhögskola belägen i landsbygden eller glesbygden kan genom sitt internativ kanske få några elever från en större tätort att bosätta sig i bygden efter avslutade studier.

3. Anteckning i betygshandling om ogiltig frånvaro, m.m. (punkterna 14 och 22) – m

Beatrice Ask (m), Lars Hjertén (m), Tomas Högström (m) och Anders Sjölund (m) anför:

Vi anser det självklart att föräldrar under hela skoltiden informeras om en elev är ogiltigt frånvarande. Detta har vi uttalat i vår motion 2000/01:Ub284, som kommer att behandlas i betänkande 2000/01:UbU13.

En av de åtgärder som verkligen skulle kunna bidra till att stärka relationen mellan gymnasieskolan och högskolan är att förse skolan med fler forskarutbildade lärare – lektorer. Den forskningsanknytning som fler lektorer innebär är viktig för att undervisningen skall kunna hålla jämna steg med en snabb kunskapsutveckling.

4. Körkortsutbildning (punkt 23) – kd

Yvonne Andersson (kd) och Erling Wälivaara (kd) anför:

Vissa yrkanden handlar om frågor som det ankommer på andra än riksdagen att besluta om, men som ändå är viktiga. Vi vill därför deklarerat Kristdemokraternas uppfattning i sak på en av dessa punkter.

Det beslut som fattades för några år sedan att 16-åringar har rätt att börja övningsköra aktualiserar behovet av trafikfrågor och körkortsundervisning bland gymnasieelever. Gymnasieskolorna bör erbjuda den teoretiska undervisning och den examination som krävs för att förbereda för uppkörningen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2000

2000/01:Ub211 av Sten Tolgfors (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om skolans samverkan med näringslivet.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om rekrytering av elever till utbildningar i naturvetenskap och teknik.

2000/01:Ub221 av Sten Tolgfors (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en modern lärlingsutbildning, i enlighet med vad som i motionen anförts.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om vilka ämnen som bör ha status som kärnämnen.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om införande av en gymnasieexamen.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om gymnasieskolans samarbete med universitet och högskolor.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om gymnasieskolans möjligheter att erbjuda högskolekurser för att minska steget mellan gymnasium och högskola.

2000/01:Ub225 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att det individuella programmet i gymnasieskolan skall avskaffas och ingen elev börja gymnasiet utan betyget godkänd i svenska, engelska eller matematik.

2000/01:Ub227 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att inte luckra upp kraven på förkunskaper vid studier på gymnasium och högskola.

2000/01:Ub229 av Catharina Hagen (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om obligatorisk idrott på gymnasiet.

2000/01:Ub231 av Catharina Elmsäter-Svärd (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att införa fler betygssteg.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjlighet att under gymnasietiden tentera upp betygen.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tydliga kriterier för betyg.

2000/01:Ub236 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det individuella programmet skall avskaffas och att ingen elev skall börja gymnasiet utan betyget godkänd i svenska, engelska eller matematik.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att resurserna för det individuella programmet förs över till grundskolan och att elever med svårigheter ges stöd också i gymnasieskolan.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att högskolebehörighet inte skall vara ett nödvändigt mål för alla elever.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om alternativa kurser i kärnämnen.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att alltid kunna komplettera studierna så att högskolekompetens uppnås.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en internationellt jämförbar studentexamen.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av yrkesinriktade program med yrkesexamen.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en modern lärlingsutbildning med lärlingsexamen.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fler betygssteg och en nationell utvärdering av betygssättningen i förhållande till resultaten på de nationella proven.

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att elever som går i gymnasieskolan skall kunna pröva för ett högre betyg också sedan de erhållit betyget Godkänd.

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ogiltig frånvaro skall kunna anges på kursbetygen.

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättandet av en entreprenörsutbildning.

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utökade möjligheter för gymnasieelever att studera utomlands.

30. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av gymnasieförordningen 7 kap. 13 a § så att elever som tillgodoräknar sig utlandsstudier på en svensk gymnasieskola också skall kunna erhålla betygen Väl godkänd och Mycket väl godkänd.

32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de valbara kurserna får användas till att ge en skola en viss profil.

33. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av läroplanen för de frivilliga skolformerna så att mål anges för sex- och samlevnadsundervisningen.

2000/01:Ub241 av Gunnel Wallin och Rigmor Stenmark (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hem- och konsumentkunskap bör införas som ett nytt ämne på gymnasieskolan.

2000/01:Ub242 av Amanda Agestav och Magnus Jacobsson (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om inrättande av teoriutbildning för körkort på gymnasiet.

2000/01:Ub251 av Åke Carnerö (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om körkortsutbildning i gymnasieskolan.

2000/01:Ub259 av Dan Kihlström och Ulla-Britt Hagström (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att gymnasieskolan i samverkan med körskolorna bör underlätta för ungdomar att ta körkort.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att försöksverksamhet med yrkesförarutbildning i gymnasieskolan prövas.

2000/01:Ub260 av Bo Lundgren m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en reformering av gymnasieskolan.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betygen i gymnasieskolan.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att möjligheten att tentera upp gymnasiebetyg återinförs.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en obligatorisk gymnasieexamen bör införas.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en modern lärlingsutbildning behöver införas.

2000/01:Ub264 av Agneta Ringman m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen vad i motionen anförs om körkortsutbildning i skolan.

2000/01:Ub270 av Sofia Jonsson m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökad stimulering av samverkan mellan näringsliv och skola.

4. Riksdagen begär att regeringen ger gymnasieutredningen i uppdrag att se över mindre företags möjlighet att ta emot lärlingar, eventuellt genom att införa lärlingspeng eller liknande.

5. Riksdagen begär att regeringen utreder möjligheten att öka kraven på kommunernas egen utvärdering.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av en utbildningsgaranti upp till 25 års ålder.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjlighet att tentera upp betyg.

8. Riksdagen begär att regeringen överväger att i skollagen skriva in skolans rätt att underrätta föräldrar om myndiga elevers uppförande i skolan.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av huvudmannaskapet för naturbruksutbildningar.

2000/01:Ub276 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att ett betygsfritt antagningssystem till gymnasieskolan bör införas.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att en möjlighet att överklaga betyg i gymnasieskolan bör införas.

2000/01:Ub280 av Patrik Norinder och Anne-Katrine Dunker (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lärlingsutbildning.

2000/01:Ub281 av Mikael Odenberg m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det nuvarande utbildningssystemet.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av en företagsinriktad lärlingsutbildning.

2000/01:Ub286 av Cinnika Beiming och Ingemar Josefsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av en förberedande teoretisk körkortsutbildning som ett frivilligt tillval i gymnasieskolan.

2000/01:Ub300 av Agneta Brendt (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen låter utreda vilka möjligheter det finns att låta alla ungdomar i gymnasieskolan få undervisning i hemkunskap.

2000/01:Ub304 av Christina Axelsson och Ola Rask (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra undervisningen på gymnasiets byggnadsprogram.

2000/01:Ub311 av Inger René och Inga Berggren (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utvärdering av kostundervisningen i kärnämnet Idrott och hälsa.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om undervisning i kost och hälsa i gymnasieskolan.

2000/01:Ub323 av Stefan Attefall m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett lärlingsprogram inom gymnasieskolans ram.

2000/01:Ub326 av Marianne Jönsson och Anders Karlsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av förändringar inom utbildningsväsendet och nya former för samverkan mellan skola och näringsliv inom hantverksområdet.

2000/01:Ub327 av Hillevi Larsson och Britt-Marie Lindkvist (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att när gymnasieskolan nu skall ta emot alla elever är det viktigt att kommunerna ökar sina insatser så att elevernas egna val och intressen skall vara avgörande för intagningen.

2000/01:Ub329 av Jarl Lander och Anita Jönsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett specialutformat gymnasieprogram för persontransporter.

2000/01:Ub331 av Ulla-Britt Hagström m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om gymnasieskolans programutbud.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kravet på direkt högskolebehörighet för alla tas bort, men att möjligheten att komplettera studierna alltid skall finnas.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att historia införs som ett kärnämne.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kvaliteten på det individuella programmet ses över och att samordningen mellan grundskola och gymnasieskola förbättras.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det är möjligt att fullfölja gymnasiestudier på lika villkor upp till 25 års ålder.

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det tredje året på de yrkesinriktade programmen görs frivilligt och leder till högskolebehörighet.

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lärlingsprogram införs där praktik och teoretiska studier varvas från första gymnasieåret och där utbildningen knyts till det lokala näringslivet.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kärnämnen indelas i etapper, så att kurserna kan läsas i olika takt med olika ambitionsnivå.

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att gymnasieexamen införs för alla gymnasieskolans program.

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att betygssystemet ses över och att antalet betygssteg ökar.

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett företagsinriktat program som fokuserar på entreprenörskap och samarbete med små, medelstora och stora företag inrättas.

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att möjligheten till frivillig körkortsutbildning införs i gymnasieskolan.

2000/01:Ub338 av Lars U Granberg och Lennart Klockare (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om körkortsutbildning.

2000/01:Ub339 av Monica Öhman och Lennart Klockare (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ett gymnasieprogram med inriktning mot persontransporter.

2000/01:Ub344 av Kent Härstedt och Annika Nilsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en översyn bör göras när det gäller inträdeskraven till gymnasieskolan.

2000/01:Ub348 av Eva Arvidsson och Anne Ludvigsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av lärarfortbildning och information angående särskilda insatser i skolan under Arkitekturåret samt utveckling av undervisning i arkitektur och form i skolan.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av kartläggning av behovet av stöd- och idématerial.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av ett nytänkande när det gäller framtagande av läromedel inom området arkitektur och form.

2000/01:Ub350 av Lisbeth Staaf-Igelström m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökade valmöjligheter och ett ökat stöd för elever som lämnar grundskolan.

2000/01:Ub421 av Catharina Hagen (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betygssystemet och betygssättningen i skolan.

2000/01:Ub483 av Agneta Ringman och Lilian Virgin (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en utvidgad satsning på distansundervisning görs inom såväl högskola som gymnasieskola.

2000/01:Ub802 av Marianne Carlström och Karin Olsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hem- och konsumentkunskap i gymnasieskolan.

2000/01:Ub803 av Peter Pedersen (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att möjliggöra etableringen av en riksrekryterande rockskola med gymnasial och eftergymnasial utbildning till Karlskoga.

2000/01:Ub804 av Birgitta Carlsson och Viviann Gerdin (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ämnet hem- och konsumentkunskap bör vara obligatoriskt även i gymnasieskolan.

2000/01:Ub807 av Ewa Thalén Finné m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om giltighet av yrkesutbildning i Öresundsregionen.

2000/01:Ub816 av Matz Hammarström m.fl. (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om utveckling av gymnasieskolan.

2000/01:Sk775 av Jan Erik Ågren (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om möjligheten för elever att inom gymnasieskolan få genomgå teoridelen av körkortsutbildningen.

2000/01:Sk1026 av Anna Åkerhielm (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om körkortsutbildning i skolans regi.

2000/01:Kr524 av Birgitta Sellén m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att idrottsgymnasierna och antalet intagningsplatser till dessa behålls i minst den omfattning som är i dag.

2000/01:Kr537 av Kent Olsson m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa idrott och hälsa som kärnämne i gymnasieskolan.

2000/01:T476 av Birgitta Carlsson och Rigmor Stenmark (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att gymnasieskolan bör erbjuda teoriutbildning inför körkortstagning.

2000/01:N267 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen vad som i motionen anförs om entreprenörskap som en naturlig del av all undervisning.

2000/01:N268 av Yvonne Ångström m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om gymnasier och folkhögskolor.

2000/01:N325 av Runar Patriksson (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om gymnasiets och folkhögskolans roll för landsbygdens överlevnad och utveckling.

2000/01:N380 av Kenneth Johansson och Margareta Andersson (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att uppdra till Skolverket och andra myndigheter inom utbildningsområdet att på lämpligt sätt främja ökade utbildningsinsatser avseende Kooperation och social ekonomi.

Motioner från allmänna motionstiden 1999

1999/2000:Ub213 av Rigmor Ahlstedt (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om konsumentutbildning inom gymnasieskolan.

1999/2000:Ub231 av Tuve Skånberg och Ingrid Näslund (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ändra namnet på Industriprogrammet.

1999/2000:Ub236 av Ulla-Britt Hagström m.fl. (kd) vari yrkas

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjligheten för elever att inom gymnasieskolan få genomgå teori-delen av körkortsutbildningen.

1999/2000:Ub238 av Dan Kihlström (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en snabbutredning angående förberedande körkortsutbildning i gymnasieskolan.

1999/2000:Ub284 av Johnny Ahlqvist och Kristina Zakrisson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om körkortsundervisning under gymnasietiden.

1999/2000:Ub293 av Mona Berglund Nilsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om körkortsundervisning inom gymnasieskolan.

1999/2000:Ub300 av Claes-Göran Brandin och Monica Öhman (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utredning angående körkortsutbildning inom gymnasieskolans ram.

1999/2000:T409 av Ulla-Britt Hagström (kd) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om undervisning i körkortsteori i gymnasieskolan.

1999/2000:T462 av Birgitta Carlsson och Rigmor Ahlstedt (c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att skolan bör erbjuda teoriutbildning inför körkortstagning.